

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАФТИ І ГАЗУ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ЗВО "ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ
"УКРАЇНА" ДУБЕНСЬКА ФІЛІЯ**

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**Збірник тез доповідей
IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції**

20 квітня 2024 року

м. Мукачєво

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ
КАФЕДРА ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ ЗВО «ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА» ДУБЕНСЬКА ФІЛІЯ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА**

**Збірник тез доповідей
IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції**

20 квітня 2024 року

**Мукачєво
2024**

багатьох інших методик лікування й корекції практично ніколи не є повністю впорядкованою та шаблонною. Зрештою, «Основним методом бібліотерапевтичного впливу є бесіда. Вона використовується як індивідуально в спілкуванні з пацієнтом, так і в спілкуванні з групою...» [3].

Список використаних джерел

1. Марценюк М.О. Терапевтичні можливості бібліотерапії як сучасного методу психологічної допомоги /Науковий журнал «Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія» Том 31 (70) № 4, 2020. Вид дім «Гельветика». 278 с.
2. Bibliotherapy: Origin, Types and Process. Psychologists Magazine. Mental Health Magazine. Psychology Magazine. Self-Help. URL: <https://www.psychologists.com/bibliotherapy-origin-types-and-process/?amp=1>
3. Моргун, А. Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, бібліотерапія: історія, теорія, практика. *Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, бібліографістика, бібліотерапія в освіті: теорія і практика*: зб. тез доп. III Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., м. Мукачево, 27 жовт. 2023 р. Мукачево : Мукачівський державний університет, 2023. С. 45

УДК 373.3.015.31:028.01(043.2)

**Надія ПОПОВИЧ,
Софія ГАСУЛЯК**
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево

ВИХОВАННЯ КУЛЬТУРИ ЧИТАННЯ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

В умовах розвитку інформаційного суспільства підтримка інтересу до книжки як джерела знань є одним з найважливіших завдань у роботі бібліотек і навчальних закладів.

Кожний бібліотекар, а особливо той, хто працює з дітьми, повинен володіти різноманітними вміннями і навичками зацікавлення читачів книгами, виховувати й підтримувати у них інтерес до читання.

Загальновідомо, що педагогіка – це сукупність теоретичних і прикладних наук, що вивчають процеси виховання, навчання і розвитку особистості.

«Виховання – цілеспрямований та організований процес формування особистості» [3, с. 19].

М. М. Фіцула зазначає: «Виховання в широкому педагогічному значенні – формування особистості дитини під впливом діяльності педагогічного колективу закладу освіти, яка базується на педагогічній теорії, передовому педагогічному досвіді.

Виховання у вузькому педагогічному значенні – цілеспрямована виховна діяльність педагога, спрямована на досягнення конкретної мети в колективі учнів...» [3, с. 20].

Метою бібліотекарів шкільних і дитячих бібліотек, вчителів початкових класів є прилучити дітей до читання, сформувати в них читацьку самостійність та розвивати їхню літературну компетентність.

Компонентами літературної освіченості дітей молодшого шкільного віку є: стійкий інтерес до читання; практичні вміння, пов'язані з вибором книг,

критичним засвоєнням їх змісту; сформованість читацького кругозору, літературознавчих уявлень та вмінь; техніка читання; самовираження через творчу діяльність у зв'язку з прочитаним; правильна читацька діяльність і самостійне дитяче читання.

«Бібліотека є храмом знань, аптекою для душі, інформаційним, культурним, освітнім закладом (установою, організацією) або структурним підрозділом, що має впорядкований фонд документів, доступ до інших джерел інформації та головним завданням якого є забезпечення інформаційних, науково-дослідних, освітніх, культурних та інших потреб користувачів бібліотеки» [1, с. 25]. На думку О. Є. Матвійчук, в основу бібліотечної педагогіки покладено основні принципи роботи з книжкою, підручником. Вчена зазначає, що бібліотечна педагогіка присутня в усіх видах діяльності школярів, сприяє цілеспрямованому інтересові читачів, відкриває доступ до знань та інформації. Реалізується вона вчителем або бібліотекарем у процесі вибору і рекомендації книги, читання, завдяки чому нове знання пізнається не тільки за рахунок інформації, що міститься в книжці, але й завдяки її рефлексії, творчій переробці, осмисленню змісту книжки, – стверджує О. Є. Матвійчук. Пізнавальна діяльність учнів, на думку дослідниці, здійснюється в процесі читання, має вагому цінність, оскільки спілкування з книжкою розширює знання в галузі культури, розвиває пам'ять, уяву, навчає, виховує. «Бібліотека – це педагогічна система, спрямована на виховання й освіту своїх користувачів. Бібліотечній педагогіці притаманна освітня функція, що забезпечує розширення кругозору дітей, розкриття доступу до всіх багатств знань через бібліотечні фонди та мережу Інтернет» [1, с. 27].

У процесі читання творів різних жанрів в дітей молодшого шкільного віку створюються передумови для формування самостійної читацької діяльності, їх літературного розвитку, стимулювання їхньої елементарної творчості на основі прочитаного, розгляду живопису і життєвих вражень. Читаючи книги, діти збагачують, уточнюють, активізують свій словник, у них формуються світоглядні уявлення, поняття, уміння висловлюватися.

«Бібліотечна діяльність дає широкі можливості для організації літературного розвитку дітей шляхом створення різних об'єднань за інтересами, залучення дітей-читачів до художньої творчої діяльності, підготовки та проведення пізнавальних заходів тощо» [2, с. 224].

У початковій школі формується всебічно розвинена особистість з необхідними читацькими навичками, достатніми комунікативними можливостями, мотивацією до самостійного читання. Виробленню таких якостей сприяють зусилля вчителів, бібліотекарів, які мотивують дітей до спілкування з найкращими дитячими книгами.

Важливо навчити дітей орієнтуватися у новій книзі, аналізувати книгу цілісно як об'єкт інформації і культури, набувати уміння працювати з новим текстом відповідно до мети його читання.

Отже, виховання культури читання у дітей молодшого шкільного віку є складовою частиною формування в них навичок інформаційної культури. Прилучити дітей до читання, сформувати їхню читацьку самостійність та

розвивати літературну компетентність кожного молодшого школяра – мета бібліотекарів та вчителів початкових класів.

Список використаних джерел

1. Матвійчук О. Є. Бібліотечна педагогіка, або виховання книжкою. *Наукові праці Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського*. Київ, 2016. Вип. 5. С. 24-30.
2. Попович Н. Ф. Вплив дитячих бібліотек на літературний розвиток дітей-читачів. *Міжнародний науковий журнал «Освіта і наука»*. Мукачево-Ченстохова, 2023. Вип. 2(35). С. 219-225.
3. Фіцула М. М. Педагогіка. Київ : Видавничий центр «Академія», 2002. 528 с.

УДК 82:005.336.2-043.83-043.86:373.3.011.3-052(043.2)

**Надія ПОПОВИЧ,
Віталіна СЕМЕНЧУК**
Мукачівський державний університет,
м. Мукачево

ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТОК ЛІТЕРАТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Літературна компетентність у дітей починає формуватися в початковій школі. Вона визначається не лише обсягом літературних знань, що зберігаються в пам'яті, початкових читацьких умінь і навичок з їх відтворенням, а й здатністю школярів засвоювати знання та застосовувати їх у власній літературній діяльності.

Літературна компетентність полягає у володінні дітьми молодшого шкільного віку комплексом літературних знань, умінь і навичок, що надають їм можливість творчо мислити, бути обізнаними з літературним контекстом, мати власну інтерпретаційну точку зору, порівнювати та узагальнювати, зіставляти асоціативні зв'язки тощо.

Дитяча бібліотека, будучи частиною системи літературного розвитку користувачів, має широкі можливості для вирішення наступних завдань: пробудження інтересу в дітей до книги, читання; формування кола читання з урахуванням вікових та психологічних особливостей дітей-читачів певної вікової групи; виховання навичок культури читання і користування бібліотекою; розробка інноваційних програм і проєктів читання; розвиток партнерства бібліотек тощо.

«Для шкільної бібліотеки педагогічна діяльність – особливо організований освітній процес у сфері навчального й вільного часу школяра. Тут професійно-педагогічна діяльність бібліотекаря – це діяльність, спрямована на виховання, навчання, розвиток особистості читача специфічними засобами й методами бібліотечної роботи» [1, с. 226].

Основними компонентами літературної компетенції є читацька, літературознавча, бібліотечно-бібліографічна, особистісно-діяльнісна компетенції, які формуються та розвиваються в дітей у процесі залучення їх до читання починаючи з молодшого шкільного віку і протягом подальшого спілкування з книгою.

Мотичка В., Прокопович Л. Соціально-комунікаційні тенденції в діяльності бібліотечних установ	75
Назарук Н. А. Рівненська обласна бібліотека для дітей – осередок для творчого навчання та саморозвитку	77
Орлов Д., Петрова А. Роль та значення інформаційно-аналітичного сектору в діяльності наукової бібліотеки Мукачівського державного університету	80
Охріменко Г. Змістово-тематичне наповнення освітньої компоненти «Бібліотечна справа» для здобувачів спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа (на прикладі Національного університету «Острозька академія»)	82
Патрикей С. Грантова діяльність як перспектива розвитку Рівненської обласної бібліотеки для молоді	84
Петрова А., Орлов Д. Різновиди бібліотерапії	87
Попович Н., Гасуляк С. Виховання культури читання у дітей молодшого шкільного віку	90
Попович Н., Семенчук В. Формування та розвиток літературної компетентності у дітей молодшого шкільного віку	92
Попович Н., Химинець А. М. Специфіка розвитку читацької самостійності дітей молодшого шкільного віку	94
Постельжук О. Книгозбірня як осередок культурного та духовного відродження нації	95
Постельжук О., Климчук В. Віртуальний простір бібліотеки як середовище освіти та самоосвіти студентів-юристів	97
Приходько Н. Просування читання засобами рекомендаційної бібліографії	100
Прокопович Л. Освітня діяльність шкільних та університетських бібліотек	103
Розман І. Роль бібліотечної педагогіки в освіті	106
Русин Н., Мовчан К. Інноваційні підходи та стратегії розвитку бібліотечної педагогіки в сучасній освіті	108
Семенчук В., Веремчук О. Бібліопедагогіка та її роль у формуванні та розвитку читача в умовах шкільної бібліотеки	110
Сідор Ю., Товканець Г. Бібліотека як простір забезпечення доступу до знань, розвитку культури та соціального прогресу.....	112
Теличко Н. Бібліотека закладу вищої освіти як осередок формування інформаційної культури здобувача освіти.....	114
Товканець Г., Свищо С. Виховне значення уроків української мови і читання у початковій школі	116
Трачук Л. Неформальна освіта студентів спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» Надвірнянського фахового коледжу	118
Химинець А. М., Прокопович Л. Бібліотечні інноваційні послуги: міжнародний та вітчизняний досвід	120
Чернецька І., Постельжук О. Роль літературного процесу у формуванні емоційного та інтелектуального розвитку дітей та молоді	123
Черніговець Т. Сучасна шкільна бібліотека як інформаційно-освітній простір	126
Шевчук В., Шатрова М. Структура електронної бібліотеки ЗВО (на прикладі наукової бібліотеки Національного університету «Острозька академія»).....	128
Щербан Т., Брецько І. Терапевтичні можливості бібліотерапії як сучасного методу психологічної допомоги	131
Юшин С. Штучний інтелект у бібліо-лабіринтах як провідник для шукачів досконалішої форми самоактуалізації	133
Відомості про авторів	137

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>